

E: info@stichtingabrel.nl T: 06-2251 3120
Kelvinbaan 40, 3439 MT NIEUWEGEIN
Postbus 1475, 3430 BL NIEUWEGEIN
www.stichtingABRel.nl

Ministerie voor Infrastructuur en Waterstaat (I&W)

T.a.v. de heer Ing. R. Tieman

Postbus 20011

2500 EA DEN HAAG

Datum:	11 december 2025	Project:	Stichting Advisering Regionale Luchthavens (ABRel)
Ons kenmerk:	B027_01_065452aa	Locatie:	Nieuwegein
		Betreft:	Luchthavens en luchtkwaliteit

Geachte heer Tieman,

Op 29 november jl. heeft dr. H.A.E. (Dirk-Jan) Simons (lid van de expertgroep Luchtkwaliteit) aan de verzamelde bewonersvertegenwoordiger uit de CRO's bij de diverse regionale luchthavens een toelichting gegeven op de bevindingen van de expertgroep. Daarbij is ook de nodige aandacht besteed aan de kamerbrief van 25 april jl., waarin uw voorganger de heer Madlener de bevindingen van de expertgroep met de 2^e kamer heeft gedeeld.

Voor bewonersvertegenwoordigers is de kwaliteit van het woon- en leefklimaat in de directe omgeving van een luchthaven het fundament van hun werk. Naast geluid is daarbij de uitstoot van schadelijke stoffen van luchthavens in het algemeen en uit de verbrandingsmotoren van vliegtuigen in het bijzonder de belangrijkste bron van zorg.

De expertgroep concludeert dat de tot nu toe uitgevoerde onderzoeken onvoldoende zijn om uitspraken te doen over de gezondheidseffecten van vliegtuiguitstoot op omwonenden van luchthavens, wat ons grote zorgen baart. Er is immers de niet-aflatende vraag van de luchtvaartsector om meer te mogen vliegen. De expertgroep heeft aangetoond, dat een belangrijk kader om te kunnen beoordelen hoe met een dergelijke vraag kan worden omgegaan ernstige gebreken vertoont en feitelijk ontbreekt.

De minister van I&W is verantwoordelijk voor het van het Luchthavenbesluit en het reguleren van vliegtuigbewegingen bij regionale luchthavens van nationale betekenis. De wet biedt de mogelijkheid om daarbij voorschriften te geven die toezien op de luchtkwaliteit in de omgeving van de Luchthaven.

Zonder een duidelijke onderbouwing en beleid op dit onderwerp is het lastig om goed gemotiveerde voorwaarden op te nemen in een Luchthavenbesluit. Namens de bewonersvertegenwoordigers in de verschillende CRO's pleit ABReL er daarom voor om het door uw voorganger, de heer Madlener, aangekondigde vervolgonderzoek met de nodige voortvarendheid uit te voeren.

De bewonersvertegenwoordigers zien daarbij de volgende vragen met voorrang beantwoord worden:

- Welke stoffen komen er vrij bij de verbranding van kerosine in vliegtuigmotoren?
- Van welke van de eerder genoemde stoffen is uit de literatuur al bekend dat zij gezondheidsrisico's met zich mee brengen?
- Komen deze stoffen ook vrij bij andere verbrandingsapparaten, te denken valt aan huisverwarming en verbrandingsmotoren in auto's?
- In aanvulling op de vorige vraag moet ook worden bepaald in welke hoeveelheden de betreffende stoffen in de omgeving van een luchthaven worden uitgestoten?
- Welke invloed heeft het gebruik van SAF op de uitstoot en de daarin voorkomende stoffen?

Wij realiseren ons dat wij met deze vragen ons nadrukkelijk focussen op het vliegen. De expertgroep heeft in haar beoordeling van de onderzoeken echter ook geconstateerd, dat er andere relevante bronnen van uitstoot op een luchthaven zijn. Er kan gedacht worden aan het APU-gebruik en het taxiën met vliegtuigen. Dit soort van bronnen mogen niet uit het oog verloren worden.

Tenslotte willen wij u attenderen op het onderzoek dat is uitgevoerd ten tijde van het primaire Luchthavenbesluit voor Lelystad Airport. Er is een onderzoek uitgevoerd om de effecten van de openstelling voor groothandelsverkeer op de omgeving te bepalen, met speciale aandacht voor de depositie van stoffen op landbouwgewassen en de invloed daarvan op de kwaliteit.

Bij de uitvoering ervan zijn alle relevante stakeholders betrokken en heeft Wageningen Universiteit de uitvoering op zich genomen. Als ABReL adviseren wij u om de wijze waarop dit onderzoek is uitgevoerd, te gebruiken bij de opzet van de nodige vervolgonderzoeken rondom de uitstoot van stoffen uit verbrandingsmotoren van vliegtuigen. Daarbij vragen wij specifiek aandacht om vooraf een expertgroep te betrekken bij de onderzoeksvragen en het opzetten van een programmatische aanpak van het onderzoek. Indien gewenst zijn wij vanuit ABReL graag bereid om daar weer een bijdrage aan te leveren.

In afwachting van uw reactie verblijven wij.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw M. Luiting (voorzitter)

De heer E. van de Pas (secretaris)